

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS
Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉP-VÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
ANTUS SÁNDOR, [BECK MIHÁLY],
BIACS PÉTER, BUZÁS ILONA,
HANCSÓK JENŐ, JANÁKY CSABA,
KALÁSZ HUBA, KEGLEVICH GYÖRGY,
KOVÁCS ATTILA, LIPTAY GYÖRGY,
MIZSEY PÉTER, MÜLLER TIBOR,
NEMES ANDRÁS, SZABÓ ILONA,
ifj. SZÁNTAY CSABA, TÖMPE PÉTER,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Pauker Nyomda
Felelős vezető: VÉRTES GÁBOR
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számaink tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2017.12

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

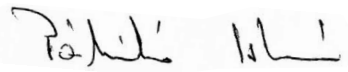
Gondolom, nem csak én vagyok így vele, de ez az év is villámgyorsan elszállt, újra itt a karácsony és ezzel az év vége, újra itt a számvetés ideje – nyilvánosan, ez számomra a harmadik alkalom. Elő is vettem a tavaly ilyenkor írtakat, hogy megnézzem a témaköröket, lássam, hogy változtatni kell-e az írás szerkezetén, illetve voltak-e olyan felvetések, amelyekre a mostani köszöntőben reflektálnom kell, vagy ha nem is kell, de érdemes.

Feltételezem, hogy az egyesületi tagok számára érdekes az, hogy az Egyesület milyen évet zár. Az Egyesület az idén is sokrétű, a kémia ügyét, a kémia társadalmi elfogadottságát növelő tevékenységet fejtett ki. Az eddigiekhez hasonlóan aktívak voltunk a tehetséggondozásban minden közoktatási és a felsőoktatási szinten, tanfolyamokat szerveztünk, építettük nemzetközi kapcsolatainkat, sokféle, a kémiát népszerűsítő rendezvényt szerveztünk, számos hazai és nemzetközi konferenciát rendeztünk. Ez utóbbiak anyagi szempontból is fontosak, mert az ezekből származó nyereség (amint azt tavaly is megírtam) jelenti az egyik legfontosabb forrást ahhoz, hogy az Egyesület fennmaradjon, és a nyereséget visszaforgatva sikeresen tudja szolgálni a kémikustársadalmat. Sajnos taglétszámunk némileg csökkent, és a tagság is időseodik – látjuk, hogy kémiával foglalkozó fiatalok megnyerésében még rengeteg a tennivalónk.

A kémiával foglalkozó akadémiai szféra számára jó hír, hogy az idén érezhető mértékben megnövekedett az alapvetési pályázati (a régi OTKA) forrás, és további uniós források kerültek a kutatási és a kutatás-fejlesztési alapokba. Olyan, döntően fejlesztést támogató pályázatok is megjelentek, amelyek az akadémiai és a versenyszféra együttműködését próbálják intenzívebbé tenni. A felsőoktatási intézmények is hirtelen jelentős, az oktatás modernizálására szolgáló pályázati pénzekhez jutottak. Remélhetőleg sikerül ezeket a címkézett forrásokat hatékonyan felhasználni, és közben túlélni azt, hogy az utóbbi években a működésre fordítható keretek jelentős, mondhatni drámai mértékben csökkentek. A túlélést már az is nagyban segítené, ha a kötelező, a médiában alaposan reklámozott béremelések forrásait teljes mértékben a felsőoktatási intézmények rendelkezésére bocsájtánák. A tavaly odaítélt kutatási pályázatok teljesítése elkezdődött. Az infrastruktúrát jelentősen modernizáló nagyműszerek egy része megérkezett vagy a közeljövőben munkába állítható, a kutatói létszám bővítése is viszonylag egyszerűen megy, remélhetőleg a vegyszerek és laboratóriumi kisműszerek beszerzésére is elegendő lesz két esztendő. Óvatosan bizakodva talán elmondható, hogy látszik a fény az alagút végén, még ha néha erősen hunyorognunk is kell ahhoz, hogy meglássuk.

Mindazonáltal a karácsony feltartóztatatlannal közeledik, és a sokféle családi esemény mellett jut idő pihenésre is. Az aktív pihenés jó eszköze lehet a jelen lapszám, amely a szokásos rovatokon kívül, többek között, tartalmaz egy gasztronómiai dolgozatot Braun Tibor tollából, Kivonatok a nyereg alatti húspuhítás krónikájából. A hunok gasztroszérelmei, legenda és valóság címmel, amely ötletet adhat a karácsonyi étkek elkészítésére, igaz, a megvalósításhoz kell egy ló és egy nyereg, na meg hús sem árt. Csupor Dezső, a Ködpiszkáló rovatban hozzájárul tévnanok elosztatásához. Keglevich Kristóf ötleteket ad kémiatanárok óráinak színesítésére kémiatörténeti vonatkozásokkal. Olvashatunk egykori neves tudósunkról, Kitaibel Pálról (Inzelt György írása), csakúgy, mint a Komplexkémiai Kollokviumok 50 éves történetéről (a szerzők Várnagy Katalin és Ósz Katalin). Silberer Vera pedig Kiss Tamás professzorral beszélget. Láthatóan bőven van, és igen változatos az olvasnivaló.

Végezetül minden kedves olvasónknak Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, jó pihenést és nagyon boldog és sikeres új esztendőt kívánok!

Pálkó István
egyetemi tanár, az MKE főtájkára

TARTALOM

OKTATÁS

Keglevich Kristóf: Kémiatörténet a kémia tanításában.

Ötletek kémiatanároknak óráik színesítésére. Első rész

371

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

A mobilitás híve. Beszélgetés Kiss Tamás professzorral, az MKL főszerkesztőjével

376

VEGYIPAR- ÉS KÉMIATÖRTÉNET

Várnagy Katalin, Ósz Katalin: A Komplexkémiai Kollokviumok

50 éves története

379

Inzelt György: Kitaibel Pál kémiai munkásságáról, egy évforduló kapcsán.

Második rész

382

KITEKINTÉS

Csupor Dezső: Ködpiszkáló. Sosemvolt vitaminok

387

Braun Tibor: Kivonatok a nyereg alatti húspuhítás krónikájából.

A hunok gasztroszérelmei, legenda és valóság

388

ISMERETTERJESZTÉS

Boros László: Filatéliai kalandozások. Színjátzó pillangószárnyak

393

VEGYÉSZLELETEK: Emlékeztető leletek

Lente Gábor rovata

394

Chemistry in Europe, 2017, 4.

397

EGYESÜLETI ÉLET

401

A HÓNAP HÍREI

403

Címlap:

A címlap Kacusika
Hokusai „A nagy
hullám Kanagavánál”
képe alapján készült.
A festményen
használt berlini kék
régóta ismert
komplex vegyület